No. 2403 Zaterdag 1 Februari 1930. 47ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie Otrabanda, Tel. 507
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Uit het Curaçaosche Leven.

door H. M. H.

Een nieuwe, te weinig begrepen instelling.

Het „nil mirari", dat men zich toch maar over niets moet verwonderen, vooral niet op Curaçao, heb ik de laatste weken nog weer, om me zoo eens uit te drukken, aan den lijve ondervonden.

Verschenen was het publicatieblad No. 103 „voor het vaststellen van bepalingen nopens het aanleggen en bijhouden van bevolkingsregisters." En naar aanleiding hiervan, verscheen in de bladen een uittreksel dezer nieuwe bepalingen, werden deze ook in circulaires en aanplakbiljetten ter kennis gebracht.

En nu het verwonderende.... dat in sommige, ik had gedacht ontwikkelde kringen, deze zeer nuttige en in een moderne maatschappij onmisbare instelling van een bevolkingsregister, min of meer beschouwd werd, als een.... Gouvernementsplagerijtje.

„Verbeeld u eens, zoo werd me gezegd, drie maanden hechtenis of 100 gld. boete, wanneer je niet aanstonds aangifte doet van het nieuwe personeel, wat bij u in huis gekomen is... Stel u dat eens voor, in een tijd, nu we nog maar enkel komende en gaande dienstboden, en dito knechts kennen."

Ik geloof, dat hier in het algemeen belang, opheldering van begrippen wel noodzakelijk is.

Alvorens echter de voordeelen van ons bevolkingsregister uiteen te zetten, is het noodig, eerst een schets te geven, van zijn inrichting en werkwijze.

Het nieuwe Gouvernementsbureau van ons Bevolkingsregister, is gevestigd in een gedeelte der vroegere kantoren van O. W. in het fort Amsterdam.

De Heer Meyboom, hoofdambtenaar van dit nieuwe Gouvernementskantoor, tevens belast met de invoering der registers voor het gebiedsdeel, was zoo vriendelijk ons daar een kijkje te laten nemen, en met de meest mogelijke welwillendheid de noodige inlichtingen te verschaffen.

Het nieuwe kantoor is ondergebracht in een viertal lokalen. Meer ideaal zou geweest zijn een groote ruimte, met in het midden de kaartenkasten en daaromheen de verschillende schrijvers, zooals ik dit in Holland gezien heb. Maar afgezien hiervan is het bureau toch zeer geriefelijk ingericht.

Drie groote eikenhouten kaartenkasten, in den vorm van groote bureaux-ministres, bevatten de verschillende kaartensoorten, die alphabetisch-lexicographisch gerangschikt zijn naar de geslachtsnamen der hoofden van huisgezinnen of afzonderlijk levende personen.

Men is thans klaar met de inschrijving van 22 duizend personen, die over twee kasten gerangschikt zijn. Maar deze kasten kunnen nog wel eenige duizenden herbergen, aangezien in iedere kast 18 duizend inwoners kunnen geplaatst worden. De derde kast is voor reserve, maar zal later nog wel met een of twee moeten vermeerderd worden.

Bij Gouvernementsbesluit van 16 Dec. 1929 zijn de bepalingen vastgesteld betreffende het houden der bevolkingsregisters.

Dat we op Curaçao nu hiermee niet zoo heel vlug geweest zijn, moge blijken uit het feit, dat Nederland het houden van bevolkingsregisters reeds heeft vastgesteld bij de wet van 17 April 1887.

Op ieder eiland van dit gebiedsdeel wordt door het Gouvernement een *gezinsregister* van de bevolking gehouden in kaartvorm. Naast dit gezinsregister omvat het bevolkingsregister nog een *huizenregister*, een verzameling *klapperkaarten* en een *verblijfsregister*.

Voor elk huisgezin en voor ieder persoon, die hoewel bij anderen inwonende afzonderlijk leeft, wordt een afzonderlijke kaart bestemd. Op deze kaarten staat vermeld zoo ongeveer alles, wat van deze personen als burger te vermelden valt; betrekking tot hoofd van het gezin, woonplaats, tijd en plaats van geboorte, kerkgenootschap, beroep enz.

In het *huizenregister* worden de nummers der huizen, met vermelding van het hoofd des huisgezins in volgorde opgeschreven.

De *klapperkaarten* zijn, zooals de naam zelf reeds zegt, een klapper aangelegd in kaartvorm op het gezinsregister.

En het *verblijfsregister* is bestemd voor de inschrijving van personen, die slechts tijdelijk op het eiland verblijven.

Dit bevolkingsregister wordt geregeld bijgehouden, zoodat het den staat der bevolking nauwkeurig doet kennen. Daarom is men verplicht aangifte te doen, wanneer men zich op het eiland vestigt, het verlaat, of binnen het eiland van woonplaats verandert.

Elk hoofd van het huisgezin, moet uiterlijk binnen twee weken aangifte doen, wanneer in zijn gezin eenige verandering plaats grijpt.

Dat de samenstelling van zulk een register hier met ontzettende moeilijkheden gepaard gaat, begrijpt een ieder die eenigszins met Curaçaosche toestanden op de hoogte is.

Onze burgerlijke stand, althans wat de inschrijving der namen betreft is ver van in orde. Niet zoozeer de ambtenaren als wel de plaatselijke omstandigheden zijn daarvan de schuld

Hoevelen loopen er hier niet rond met twee, drie familienamen. Eén zooals zij zijn ingeschreven in de registers van den burgerlijken stand, één zooals zij teekenen, en één zooals zij in de wandeling bekend zijn en zich dan ook noemen. En men begrijpt wel, dat velen de eerste naam zelfs niet meer kennen, en voor het bevolkingsregister hun tweede of derde naam opgaven, die voor de contrôle totaal geen waarde hebben.

Hoevelen ook zijn totaal onkundig omtrent hun juiste schrijfwijze en hun geboortedatum?

Bij een steekproef, die ik deed in het register, bleek, dat namen en geboortedatums van al het Curaçaosche personeel bij ons in huis, op den burgerlijken stand niet te vinden waren.

Een der redenen, dat de registers van den Burgerlijken stand niet in orde zijn, is ook deze: Vaak komt de vroedvrouw met een vodje papier, waarop eenige namen gekrabbeld zijn, aangifte doen van de geboorte van een kind. Maar als „van" van het kind is zeer dikwijls een der voornamen van de moeder opgegeven. Om hieraan nu een eind te maken, moeten de vroedvrouwen eerst op het Bevolkingsbureau komen, om de juiste naam van de moeder op te nemen. Eerst daarna wordt de geboorteakte ingeschreven.

Ook het huizenregister levert tal van moeilijkheden. Verschillende straten zijn in de laatste maanden van nummers voorzien, maar toch ontbreken er nog verschillende, en aan heel wat huizen het nummer.

Bij de huizennummering is een der moeilijkheden het bouwen zonder systeem. Dat midden op een eenmaal geprojecteerden weg een huis gebouwd wordt, is geen uitzondering.

Dikwijls ondervindt het bureau ook moeilijkheden, vanwege de ontwetendheid van het publiek omtrent hun juiste woonplaats. Men weet geen nadere aanduiding te geven, dan dat men woont in Punda, Domi, Monte Berde, Seroe enz.

En al heeft de ambtenaar van het register nauw contact gezocht en gekregen met den burgerlijken stand, den vreemdelingendienst enz; al is er voortdurende contrôle en nog eens contrôle (waarvoor het vinden van geschikte ambtenaren ook een moeilijkheid is), het zal nog wel eenige jaren duren, voor het register voor dit eiland, of althans tenminste voor de stad, zijn waarde krijgt.

Deze waarde strekt zich heel wat verder uit, dan enkel van administratief standpunt.

Zeker is het voor het Gouvernement van een noodzakelijk belang, een goed overzicht te hebben over de bewoners en hun woonplaats. Want wanneer in de Tweede Kamer met recht geklaagd is, over de abnormale verhouding hier tusschen directe en indirecte belastingen, dan ligt de fout mijns inziens, voor een groot deel, in een gebrek aan een bevolkingsregister. Ook het abnormale *achteruitgaande* cijfer in de jaren 1927 28 van de inkomstenbelasting, bij een toch grooteren welstand, zal wel hierin zijn oorzaak hebben.

Maar bovendien vormt de vaststelling der bevolkingscijfers, den grondslag van alle inzicht in de toestanden van het Curaçaosche volk. Daarom is wetenschappelijk, hygienisch, sociologisch en economisch een bevolkingsregister van onmisbare waarde.

Toen ik eenige maanden geleden schreef over den hygienischen toestand op ons eiland, moest ik beginnen met de mededeeling, dat men bij een beoordeeling daarvan, vóór alles het gemis voelde aan voldoende betrouwbare statistische gegevens.

Maar wanneer binnen niet al de langen tijd, naar we hopen, onze bevolkingsboekhouding zooveel mogelijk up to date is, dan ligt er een arbeidsveld open voor demografische en statistische onderzoekingen, die ons misschien een heel anderen kijk zullen geven op het leven in deze gewesten.

Want, wat wisten we tot nu toe, zonder het bevolkingsregister van ons sterfte en geboortecijfer, van het schrikbaren de hier van drank- en opiummisbruik, van de criminaliteit en onze treurige woningtoestanden?

Zeker weten we, dat ze droevig zijn; maar gelijk een geneesheer weten moet in welken graad de koortslijder is aangegrepen, zoo is het ook voor een verbetering noodig te weten in welken graad we aan de verschillende euvels lijden.

Verders, welk een menigte interessante cijfers zal het Bevolkingsregister ons niet kunnen verschaffen, omtrent juiste indeeling naar nationaliteiten, loop der bevolking, aantal Curaçaosche landverhuizers enz.

Alle dergelijke inlichtingen voor wetenschappelijke doeleinden, worden door het bureau gratis verstrekt. Ook vereenigingen met philantropisch doel, waaronder ook de kerkgenootschappen vallen, kunnen gratis putten uit deze voor hen onschatbare bronnen.

Uit het feit, dat o. a. de katholieke parochies in Amsterdam een eigen bevolkingsregister met groote kosten in stand houden, moge voldoende blijken, het groote belang van het nieuwe bureau ook onder dit opzicht.

Mogen we voor particulieren nog een enkel voordeel noemen van zeer praktische zijde; Een achterstallige betaler is sinds maand en dag niet te vinden. Voor 25 cts. geeft het Bevolkingsregister de noodige inlichtingen.

Het zijn slechts enkele grepen, die we gedaan hebben, maar waaruit, dunkt mij, voldoende blijkt, welk een nuttige instelling we thans bezitten in ons bevolkingsregister, en waarvoor dan ook de volle medewerking van het publiek moet en mag verwacht worden.

Hand in Hand

of wat kan Curaçao voor Suriname, en Suriname voor Curaçao doen?

Over eenige dagen zal men aan den gevel van het nieuwe pand van den heer DE JONGH, aan de Handelskade, boven *De Vriendenkring* in groote letters zien prijken, het opschrift: *Surinaamsch handelsagentschap*.

Voor velen zal het iets nieuws zijn; — moge de nieuwigheid lokken tot kennismaking. De belangstelling moge dan vanzelf volgen.

Voor anderen, reeds eenigszins in de geheimen van het vraagstuk der economische betrekkingen tusschen Suriname en Curaçao ingewijd, wellicht een verrassing, daar men uit de enkele schaarsche berichtjes niet wist, dat het vraagstuk reeds een zoo reëelen vorm van oplossing had aangenomen.

Dit was 't voor ons ook, toen wij dezer dagen bij ons mochten ontvangen den heer E. E. BENJAMIN, hier geen onbekende, die een veertien dagen geleden per S.S. „Oranje Nassau" hier arriveerde, om in opdracht van de Surinaamsche Kamer van Koophandel en Fabrieken, een Surinaamsch Handelshuis, of liever Handelsagentschap hier op te richten.

Door een verblijf van anderhalf jaar in Suriname is de heer Benjamin van de producten van den Surinaamschen landbouw en nijverheid volkomen op de hoogte.

Het doel van de vestiging van het Surinaamsch handelsagentschap hier is, nauwere betrekkingen tusschen Curaçao en Suriname op handelsgebied aan te knoopen, met name om hier een afzetgebied te krijgen van Surinaamsche producten, zooals hout, yams, zoete aardappelen, vruchten, versche en ingemaakte groenten, meubels van Surinaamsche houtsoorten, gouden en balata-voorwerpen, zoowel als voorwerpen van Indiaansche Industrie, om houtskool, rijst en koffie niet te vergeten.

Curaçao is nu eenmaal voor alles wat het noodig heeft, aangewezen op import. Zelfs water wordt er in groote hoeveelheden ingevoerd.

Waarom nu van uit den vreemde geïmporteerd, wat men even goed, misschien zelfs goedkooper krijgen kan bij eigen stamgenooten? Men zegt wel, zaken zijn zaken; maar in zaken mag men toch ook wel het beginsel in toepassing brengen van: het hemd is nader dan de rok.

Daarom juichen wij elke poging om den invoer van uit het moederland, die percentsgewijze toch al zoo bitter klein is, en van uit Suriname, dat ons zooveel kan leveren wat we dagelijks noodig hebben, op te voeren en te bevorderen, van harte toe; te meer nog, wanneer we daarmee een zusterkolonie, die aan een chronische malaise lijdt, en nog steeds het „Sesam, open u" met smart verwacht, helpen kunnen.

Hiermee wil niet gezegd zijn, dat het „Surinaamsch Handels - Agentschap" een instelling van liefdadigheid is. Het is een zuivere handelszaak, bij wier welvaren zoowel Curaçao als Suriname gebaat is.

Het Bestuur van Suriname heeft het ingezien, en onmiddelijk een subsidie van f 10.000 ter beschikking van de Kamer van Koophandel gesteld, om in die richting met vrucht te kunnen werkzaam zijn.

Het Bestuur van Curaçao zal nu wel niet achter blijven, om zijn steun aan dit streven te verleenen.

Wanneer dan nog in Suriname gezorgd wordt, dat geregelde leverantie mogelijk is, en de scheepvaart, met name de K. N. S. M. haar vrachtprijzen niet te hoog stelt, zoodat men de concurrentie met andere landen glansrijk kan doorstaan, dan is o. i. het zaakje gezond.

Een machtige factor om verzending van versche groenten en vruchten, waaraan juist op Curaçao zoo groot gebrek bestaat, op groote schaal mogelijk te maken, zal zijn, wanneer de K. N. S. M. binnen enkele maanden haar plan ten uitvoer zal gaan brengen, om de schepen van de Colonlijn, de „Stuyvesant" „Crijnssen" en „Van Rensselaer" in de Surinamelijn in te schakelen, zoodat dan alle op Suriname varende schepen, de „Cottica" bezit er reeds een van koelkamers voorzien zijn.

Ofschoon toch reeds ingemaakte groenten en sinaasappelen met goed gevolg verscheept zijn, zonder van een koelkamer gebruik te maken. De heer Benjamin vertelde ons, dat hij een bezending van 3900 sinaasappelen in kratten verpakt, had meegebracht, waarvan bij aankomst, dus na een reis van 10 dagen, ruim 3500 in zeer goeden staat verkeerden. Zonder koelkamer dus slechts een verlies van 10 procent.

Wat andere producten zooals rijst, koffie, en houtskool betreft, heeft de heer B. reeds geschreven, hoeveel balen geregeld kunnen verzonden worden.

Hiervan zal natuurlijk voor een groot deel het welslagen der onderneming afhangen. Wanneer Suriname steeds de genoemde artikelen in voldoende hoeveelheid kan leveren, tegen concurreerende prijzen, dan twijfelen wij er niet aan, of de Curaçaosche handelaren, zoowel als verschillende andere groote afnemers, zullen voortaan deze artikelen uit Suriname betrekken.

Hetgeen wij van harte hopen.

Daarom wenschen wij de onderneming het meest volledig succes.

Wanneer over enkele weken de heer Benjamin zijn kantoor met showroom zal hebben geïnstalleerd, hopen wij nogmaals op deze voor beide gewesten zoo belangrijke onderneming terug te komen.

In „De West" van 31 Dec. ll. vinden we een klein stukje geschiedenis dat we hier nog eens gaarne even ophalen.

„De voorspoed van Curaçao", aldus gemeld blad, „moedigde velen onzer aan te beproeven daar afzet te vinden; waar zoovelen van de beste uit de jongelingschap emplooi vonden, moest ook een markt zijn voor de producten, en verschillende zendingtjes werden beproefd met niet steeds goeden uitslag."

Laten we hier even tusschen haakjes er bij voegen, dat wij persoonlijk Surinaamsche jongemannen gekend hebben, die hier kwamen met een partij producten van Surinaamsche nijverheid, en die ten slotte genoodzaakt waren hun artikelen voor elken prijs te verkoopen, om toch maar geld te hebben om te kunnen leven en zoo spoedig mogelijk weer naar Suriname terug te keeren.

Dit niet ter verontmoediging, maar tot bewijs van hetgeen „De West" verder schrijft:

„De animo tot zenden nam nog toe door de mededeelingen van den heer Suringar op de openbare vergadering der Kamer van Koophandel. De Kamer, welke de zaak verder in studie nam, zag echter in, dat zonder organisatie de Surinamers elkaar zouden gaan beconcurreeren met de Surinaamsche producten op de Curaçaosche markt en daardoor reeds de kiem der mislukking op veler pogen was geënt. Waar het onmogelijk bleek de belanghebbenden samen te organiseeren en hun eigen zaak te doen betalen, werd de hulp van het Gouvernement ingeroepen; het strekt naar onze meening den Gouverneur, die toch waarlijk niet de Landsgelden over den balk gooit, tot groote eere dadelijk het belang der zaak te hebben ingezien en haar te hebben willen steunen.

De Kamer van Koophandel benoemde nu een commissie van uitvoer; welke de verbindingen met het Handelsagentschap onderhoudt; degenen die producten willen sturen, kunnen zich tot de commissie (Waterkant 14) wenden; de commissie geeft elke gevraagde inlichting, maar de goederen reizen voor rekening en risico van de zenders; ook neemt noch de commissie, noch de Kamer de verantwoording op zich voor de aan den Agent in commissie gezonden goederen, maar men kan er op aan, dat ginds de hoogste prijs wordt bedongen en dat na aftrek van de belooning aan de commissie het saldo wordt uitgekeerd. Het is nu zaak alle zendingen naar Curaçao over den Agent te doen loopen, die ze ter platse zal verdeelen aan de gegadigden.

Wij stellen ons voor nu en dan eens naar den gang van zaken te informeeren en zullen de lezers daarvan op de hoogte houden. Thans zij vermeld, dat de Agent met een flinken voorraad producten en monsters de reis aanvaardt."

EEN UITSPRAAK VAN DEN RAAD VOOR SCHEEPVAART.

Door het storten van gasolie in de rivier een uiterst-gevaarlijke daad verricht.

Wij lezen in „De Maasbode" van 5 Dec. l.l.

De Raad voor de Scheepvaart deed gisteren uitspraak inzake den brand aan boord van het Engelsche tankstoomschip „Vimeira" in de haven Rotterdam, waarbij tien personen om het leven zijn gekomen.

De Raad is van oordeel dat deze ramp is veroorzaakt door het in brand geraken van de over boord geworpen of gepompte gasoline. De Raad acht het in brand geraken dezer gasoline op een zoo druk bevaren water als de Nieuwe Maas zeer verklaarbaar. Het belang van dit onderzoek concentreer de zich daarom in de vraag, niet hoe de gasoline in brand is geraakt, maar hoe de gasoline in de rivier is gekomen en of de handelingen, welke dit gevolg hebben gehad, gerechtvaardigd waren. De Raad heeft met groote verbazing vernomen hoe onvoorzichtig hier is gehandeld. Niemand scheen zich bewust te zijn van het groote gevaar van het overboord werpen van emmers roest en gasolineresten en het overboord pompen van water, waarop een laag olie dreef. Daar het schip niet gemeerd was overeenkomstig artikel 1 van de verordening op het gebruik der havens en wateren te Rotterdam kan geen geldboete worden opgelegd, welke de Raad trouwens van minder belang acht. Het storten of overboord doen vloeien van gasoline in de Nieuwe Maas is een zoo gevaarlijke handeling, dat deze zonder eenig voorbehoud moet worden afgekeurd. De Raad betwijfelt of de tanks op zee reeds waren overgeloopen om die gasoline kwijt te worden. De Raad acht het niet onmogelijk dat een paar ton gasoline buiten boord is geraakt. Voorts staat vast dat de tanks niet gesloten zijn gebleven.

Uit het onderzoek, vermeld in de uitspraak, volgt dat hier door personen van de Rotterdamsche Droogdok Maatschappij met medewerking van een of meer der leidende personen van de bemanning van het schip een uiterst gevaarlijke daad is verricht, welke zeer gemakkelijk tot een ramp als thans heeft plaats gehad, kon leiden, daar immers daartoe slechts noodig was het in brand geraken van de in de rivier gestorte gasoline, op het oogenblik dat de vloeistof nog in de nabijheid van het schip was, iets wat zeer zeker onder de gegeven omstandigheden niet als iets onverwachts kon gelden. Echter, ook indien de verbinding van de op het water drijvende gasoline met het schip ware verbroken geweest, dan nog zou de aanwezigheid van zulk een groote hoeveelheid gasoline op de nieuwe Maas gevaar hebben opgeleverd, een gevaar dat echter nog grooter ware geweest, wanneer er niet ebstroom — gelijk thans — maar vloedstroom had geloopen.

Wat hier gebeurd is, het laten overvloeien van de ballast tanks, kan niet anders worden genoemd dan een onverantwoordelijke en hoogst gevaarlijke daad, getuigende van een onoordachtheid, welke lichtzinnig, ja roekeloos moet worden genoemd. Dit alles neemt echter niet weg dat een regeling van overheidswege hier dringend noodig is, niet alleen omdat dergelijke gevaarlijke handelingen verboden moeten worden, maar vooral omdat een scherp toezicht, gepaard met verstrekkende dwangmaatregelen paal en perk moet stellen aan dergelijke lichtzinnige daden als hier hebben plaats gehad!

Het is den Raad onbegrijpelijk waarom met het verhalen van het schip niet is gewacht, totdat uit het onderzoek was gebleken dat het schip gasvrij was.

De Raad bespreekt in dit verband het certificaat inzake de gasvrijheid. In dergelijke gevallen moet een bindende regeling gelden.

De Raad sluit zich aan bij de deelneming met de nabestaanden van de slachtoffers.

***

Bij lezing van het bovenstaande, dachten wij onwillekeurig aan het treurige ongeval in den nacht van 28 op 29 Dec. ll. langszij van het tankschip „Achatina" in het Schottegat, en onze gedachten gingen nog verder terug naar de ramp aanboord van den tanker „Chepita" een paar jaar geleden.

En wij verzuchtten: wat zijn wij toch op velerlei gebied nog achterlijk hier op Curaçao! Hier geen modern havenreglement, geen Raad voor de scheepvaart, geen veiligheidswetten. Want al zijn wij dankbaar voor de order van de C. S. M. onlangs uitgevaardigd, dat er geen motorbooten meer mogen komen langszij van ladende of lossende schepen, d. w. z. van schepen die olie in- of uitpompen, zoodat men van den wal af aan boord moet komen, dat hiermede het gevaar voldoende bezworen is, zal wel niemand durven beweren. Iedereen weet toch, dat hetgeen de Raad v. d. scheepvaart te Rotterdam qualificeert als „een onverantwoordelijke en hoogst gevaarlijke daad, getuigende van een ondoordachtheid, welke lichtzinnig, ja roekeloos moet worden genoemd", n.l. het overboord pompen van water, waarop een laag olie dreef, maar al te dikwijls hier gebeurt, om van andere onvoorzichtigheden niet te spreken.

Als men in Rotterdam, waar slechts zoo nu en dan gasoline verscheept wordt, zoo streng is, hoeveel te meer moet men 't dan hier in Curaçao zijn, waar geregeld gasoline bij duizenden tons verscheept wordt. Als ergens veiligheidswetten en een havenreglement, dat zooveel mogelijk in alles voorziet, op haar plaats zijn, dan is het hier. Wij behoeven hier niet te herhalen wat we een paar weken geleden schreven, omtrent de bepalingen die in de haven van Amsterdam en tal van andere havens gelden voor lading en lossing van gasoline en andere licht brandbare stoffen.

Iets anders wat ons in de beide gevallen hier, in vergelijking met het Rotterdamsche geval getroffen heeft, is het feit, dat aldaar het geval haarfijn wordt uitgeplozen, om het schuldig of niet-schuldig zijn vast te stellen en de rapporten van het onderzoek wijd en breed gepubliceerd worden, hetgeen vanzelf de aandacht van het Bestuur trekt en prikkelt tot maatregelen ter voorkoming van dergelijke ongevallen, terwijl men hier niets van het onderzoek aan den weet komt, hetgeen toch minstens den schijn wekt, alsof men graag alles, om 't zoo maar eens te zeggen, met den mantel der liefde tracht te bedekken. Maar dat is dan een heel verkeerde liefde; want waar zooveel menschenlevens op 't spel staan, is 't noodig dat het publiek geweten wordt wakker geschud, en dat het Bestuur zijn plicht ga begrijpen, om maatregelen te treffen ter bescherming van die kostbare menschenlevens.

AANGEBODEN.

Op verzoek van velen, die sympathiseeren met het artikel van den heer J. TH. RIB, in „La Union" van 23 Januari l.l. en ter bevordering van de goede verstandhouding tusschen Nederlanders en Curaçaoenaars, publiceeren wij gaarne onderstaande vertaling, die ons vriendelijk werd aangeboden. *(Redactie.)*

DWALING.

Velen mogen denken, dat wij te veel geefs strijden voor de bevordering van die goede verstandhouding, welke tusschen Europeesche Nederlanders en Curaçaoenaars moest bestaan, - om dat gemis aan eendrachtig samenwerken, dat verwaarloozing heeft veroorzaakt, dat kwaad bloed zet- en den vrede vernietigt, uit den weg te ruimen.

Neen, het beste middel, wanneer uw oudere of jongere broeder dwaalt, zal zijn hem het verkeerde van zijn denkwijze op een tastbare wijze onder het oog te brengen, opdat hij zal kunnen inzien dat zijn trotschheid verkeerd en tergend is; want zij verwekt een ontevredenheid, welke heelemaal in strijd is met het algemeen belang.

Daar is niets aangenamers dan hartelijkheid, beminnelijkheid en goede wil om vrede en liefde onder de menschen te handhaven.

Openhartig gesproken, de hoogmoed of minachting, welke heel wat Hollanders openlijk tegenover Curaçaoenaars aan de dag leggen zijn een dwaasheid, die bestreden moet worden; want ze is op niets gegrond en veroorzaakt wrok ten nadeele van beide partijen.

De gebeurtenissen van den 8n Juni j.l. leeren ons niemand gering te schatten; dat voorzichtigheid, vrede en eendracht het beste kompas zijn in het volksleven, - dat macht en wetenschap heel dikwijls niets vermogen tegenover den ernst der boosheid.

Hoeveel tonnen gouds moesten er na dien datum niet uitgegeven worden door het Bestuur en de Isla om te herstellen hetgeen zijn oorsprong ten deele vindt in hatelijkheid.

Niet alleen menschen, zelfs redelooze dieren zijn geneigd zich te laten leiden door liefttallige behandeling.

Het is daarom een verkeerd begrip, dat iemand in Holland geboren met minachting op een andere neerziet, omdat deze op Curaçao geboren is, alleen reeds omdat dit eiland een Hollandsche kolonie is.

Toegegeven dat het eene ras beschaafder kan zijn dan het ander, dan nog blijft die trotschheid verkeerd en dwaas en veroorzaakt een zekere wrok, hetgeen ons tot de volgende vergelijking brengt.

Gesteld dat Curaçao, ons vaderland, niet meer aan Nederland toebehoort, omdat de Hooge Regeering goed gevonden heeft het te verkoopen, (waarvoor de hemel ons behoede) en wij zijn nu Engelschen, ... dan zouden de Curaçaoenaar, de Hollander en de Venezolaan elkander dezelfde achting moeten betoonen.

Als uit een deftige Hollandsche familie een kind geboren wordt, hier op Curaçao, zal dat kind een voorwerp van minachting moeten zijn voor zijn eigen ouders en alle andere Hollanders, omdat het hier geboren is?

Wij wenschen die goede verstandhouding en achting, niet om ons tot eenige waardigheid te verheffen, meer dan het recht ons veroorlooft, maar omdat wij overtuigd zijn, dat het geen ervan, de oorzaak is waarom ons volk door het Bestuur verwaarloosd werd, van den beginne af tot nu toe, en dat naar het schijnt, 't hoe langer, des te erger wordt.

Hier moeten wij echter, den Cesar geven wat des Cesars is, en God wat Godes is.

Hetzij uit liefdadigheid, of eigenbelang, gelijk sommigen plegen te zeggen, schier elke stap op den weg naar vooruitgang, welke ons volk tot nu toe geniet, is het werk van Hollandsche Priesters. . . van af Monseigneur Niewindt (z.g. tot Monseigneur Vuylsteke (dit is waarheid, geen fanatisme.)

Indien ons volk niet méér vooruit is op het onderwijsgebied, is dit te wijten aan het Bestuur, belast met ons lot; wij hebben het recht om meer consideratie te vergen van de Hollanders tegenover Curaçaoenaars, in de eerste plaats omdat het recht van den mensch dat vordert; in de tweede plaats omdat onze geëerbiedigde Koningin, steeds rechtvaardig in Haar bestuur, maar één *vlag* heeft waarmee Zij al hare onderdanen bedekt, en waaronder wij, Curaçaoenaars, altijd bereid zullen zijn om samen met de Hollanders voor haar eer te sterven; altijd was - en tot nu toe is het zóó; - getuige bij den overval van het Fort Amsterdam — de spontane dienstaanbieding van de Curaçaoenaars om het militaire corps te versterken — de onmiddelijke oprichting van het Vrijwilligers-corps onder leiding van den Heer C. N. Winkel, dat wederom een bewijs geleverd heeft dat: „Eendracht maakt macht."

Het is en blijft een dwaling, welke weggeruimd moet worden, dat verstandige (?) menschen er openlijk een hoogmoed op na houden, om iemand een soort straf te willen opleggen van wege zijn geboorteplaats.

Als het zoo hoort, — wee ons, — Heer Jezus!

— Er is nog iets vreemds, dat wij dikwijls hooren uit den mond van verschiedene Hollanders, — dat toen zij een bestemming kregen naar Curaçao, hun en hun familie de schrik om het hart sloeg, alsof zij naar een land van wilden kwamen . . : en nadat zij hier waren aangekomen en eenigen tijd hadden doorgebracht, zij een heel anderen indruk kregen; dat velen zelfs ons arme landje gingen beschouwen als het land bij uitstek van hartelijkheid.

Is het niet vreemd, dat in Holland zulke indrukken niet worden geuit? of is het spreekwoord: „Uit het oog, uit het hart", daar van toepassing.

In mijn artikel *Angst*, dato 19 December j.l. heb ik een beroep gedaan op de gewaardeerde kennis van onzen hooggeachten P. Verriet, opdat hij zou trachten dien slechten toestand te doen verdwijnen en de Hersteller te worden van wederzijdsche achting tusschen Hollanders en Curaçaoenaars.

Wij vragen nogmaals goede verstandhouding, eendracht en achting, hetgeen 't recht van den mensch vordert; en in het bijzonder, betere oplettendheid van den kant van het Bestuur tot vooruitgang van het volk.

En hetzij wij *blanken* of *zwarten* zijn, *steit nooit ons recht van Nederlandsche onderdanen* ten achter, tot eer en roem der Nederlandsche vlag.

J. Th. RIB.

H. M. „Hertog Hendrik".

Naar wij vernemen zal Hr. Ms. „Hertog Hendrik" Dinsdag of Woensdag a.s. naar Nederland terugkeeren. Vaar wel en goede reis!

BERICHTEN

Gouverneur van Slobbe.

Gisteren vertrokken uit Holland per S.S. „Venezuela" naar hier, Zijne Excellentie Majoor B. W. TH. VAN SLOBBE en Familie.

Wij wenschen Zijne Excellentie en Familie van harte een voorspoedige reis.

Pater M. Luyckx.

Heden morgen arriveerde hier per SS. Bodegraven" de Zeer eerw. Pater M. LUYKX, die om redenen van gezondheid ontheven is van den post van Vicaris Provinciaal te Portorico, en die na den Hoogeerw. Pater Provinciaal A. JURRIUS naar Portorico te hebben vergezeld, zich hier zal komen vestigen. Van harte welkom!

✠ Eerw. Moeder Maria Regina.

Een van de pioniers van het Katholiek onderwijs, met name op de Bovenwindsche eilanden, is heengegaan.

Donderdag ll. ontving de Apost. Vicaris, Mgr. VUYLSTEKE, van St. Martin het draadloos bericht, dat aldaar overleden was de Eerw. Moeder REGINA, gedurende tal van jaren Vicaria van alle stichtingen der Eerw. Zusters Dominicanessen in de West.

De Eerw. Zuster REGINA, (in de wereld Mej. ANNA FRANCISCA EGELIE) werd geboren te Rotterdam 8 Juni 1855. Op 11 December 1881 deed zij hare H. Professie in de Congregatie van de Zusters Dominicanessen van Voorschoten. In Nederland behaalde zij de hoofdacte en acte Engelsch, en was er bij het Katholiek onderwijs werkzaam, totdat zij in 1890 geroepen werd om een stichting der Zusters Dominicanessen te beginnen in de West. 5 Mei 1890 kwam zij met de eerste groep van Zusters Dominicanessen op St. Martin aan, om daar onder Pastoor ONDERWATER de eerste stichting te beginnen. Onder haar verstandige en energieke leiding heeft die stichting zich geleidelijk uitgebreid, en werden scholen gesticht, eerst op Simpson's bay op St. Martin, later ook op St. Eustatius en Saba; in 1910 vestigden zich de Zusters Dominicanessen op Aruba, en namen er geleidelijk de verschillende scholen over van de Zusters Franciscanessen van Roosendaal, die tot dan toe er met het onderwijs belast waren.

De Eerw. Zuster REGINA werd toen Missieoverste van alle Zusters Dominicanessen in de West.

Haar zorgen gingen verder dan het onderwijs der jeugd. Ook tot den lijdenden evenmensch ging de liefde van haar grootmenschelijk hart uit, en in het jaar 1908 stichtte zij in samenwerking met den toenmaligen Pastoor J. B. GIJLSWIJK, het St. Rosa-hospitaal, op St. Martin, en in 1920 het hospitaal van St. Petrus van Verona, op Aruba. Ofschoon het reuze-pionierswerk, door Moeder REGINA verricht, hare lichaamskrachten langzamerhand sloopte, de kracht van haar grooten geest en groot hart bleef onverzwakt, en enkele jaren geleden nog dorst zij het aan op St. Martin een pensionaat op te richten, voor de vrouwelijke Jeugd van onze Bovenwindsche en naburige eilanden, — een stichting die voor de toekomst van grooten invloed zal blijken, en waarvan reeds enkele leerlingen de religieuse roeping zijn gevolgd, en in Nederland het religieuse kleed hebben aangenomen.

Bijna 40 jaar, geheel een menschenleven haast, heeft Moeder Priorin REGINA op St. Martin gewoond, en het zaadje door haar uitgestrooid, onder Gods zegen zien gedijen en groeien tot een machtigen boom, met vele wijduitgestrekte vertakkingen.

Moeder Priorin REGINA was in één woord een verstandige, hoogstaande vrouw, met veel beleid en helder doorzicht, van wie op al hare onderhoorigen een bezielende leiding uitging, hoog vereerd en bemind door hare medezusters, in hoog aanzien ook bij alle bewoners van St. Martin, waarvan gedurende haar bijna 40 jarig verblijf in de West, wel verreweg het grootste deel bij haar hunne opleiding en opvoeding ontvangen hebben.

Haar aandenken zal in zegening zijn.

R. I. P.

Radiostation en Telefoon op Aruba.

Dinsdagavond vertrokken per S.S. „Maracaibo" naar Aruba, de heer MOLENKAMP, Directeur van 's Lands Radio en Telefoon alhier, en de heer ROSEMA, in verband met de opstelling van een kortegolfzender aldaar, die hier in elkaar gezet is, en den aanleg van een telefoonnet, eerst van Oranjestad naar St. Nicolaas, en vervolgens ook in Oranjestad zelf.

Wij wenschen beiden veel succes met hun werk.

Morgen hopen beiden per SS. „Libertador" hier terug te keeren.

SS. Maracaibo.

Naar wij vernemen is het thans zeker dat het stoomschip „Maracaibo" van de Red D Line verkocht is aan een Venezolaansche kustvaartmaatschappij. De opleveringstermijn is nog onbekend. Het stoomschip zal een vaste vaart gaan ondernemen van de Venezolaansche haven Higuerote, onder de Kaap Codera, naar La Guaira en Porto Cabello.

Verbinding Curaçao - Aruba.

Aruba zal natuurlijk zijn „Maracaibo" missen. Doch gelukkig is er het Nederlandsche stoomschip „El Libertador" van de K. N. S. M., dat deze week reeds een proefvaart op Aruba heeft gemaakt, en nog van plan is een drietal proefreizen te maken. Eerst daarna zal een beslissing genomen worden, of het schip geregeld Aruba zal aandoen, al dan niet. Met het oog op de reis naar Aruba, zal het schip hier eiken Donderdag- en Zondagmiddag om 2 uur, vertrekken, zoodat het op Aruba aan komt om 7 uur; vandaar vertrekt het om 8 uur naar Maracaibo; op de terugreis van Maracaibo zal het te Aruba om 10 uur 's avonds aankomen, en om 11 uur naar hier vertrekken.

Het schip legt er aan, aan de kleine steiger van de „Eagle" zoodat er aan de aankomst 's avonds laat zoo goed als geen bezwaren verbonden zijn, te meer daar de „Eagle" geheel de steiger electrisch verlicht heeft.

Kustverlichting op Aruba.

Men schrijft ons van Aruba:

Verleden week heeft het Bestuur, en speciaal het Departement van O. W. zich in activiteit overtroffen.

In verband met de komst van het SS. „El Libertador" dat met 't oog op z'n snelvaart tweemaal per week op Maracaibo, niet anders dan 's avonds of 's nachts Aruba kan aandoen, hadden we een paar weken geleden bezoek van den Havenmeester op Curaçao, den heer GAUW. Doel van zijn komst was, de bestudeering van een doelmatige kustverlichting. En het resultaat van deze reis hebben we reeds verleden week mogen aanschouwen. Woensdagmorgen verleden week, arriveerde hier de heer L. VELTMAN, ambtenaar van het stoomwezen, die tevens de kustverlichting voor zijn rekening heeft, vergezeld van een werkman van O. W. Onmiddelijk werd aan 't werk getogen: dag en nacht werd er doorgewerkt, en in een tijd van 3 dagen was alles kant en klaar. Een kranig staaltje van activiteit, waarover we allen verbaasd stonden.

Het ouderwetsche petroleumlampje op het fort Zoutman werd vervangen door een acyteleen schitterlicht, dat door de „Maracaibo" op 13 mijl afstand gezien is.

Verder is op de zandbank voor het fort Zoutman een *groen* schitterlicht geplaatst, in één lijn met het licht van het fort en den toren van de R. K. Kerk; terwijl er in den hoek van de haven, in plaats van de tweede zwarte ton, een lichtboei geplaatst is met een *rood* schitterlicht. De ijzeren opstand voor het groene licht, van 20 voet hoog, werd met bekwamen spoed uitgevoerd op de werkplaatsen van de „Eagle".

Een extra-pluimpje voor den zoo actieven heer VELTMAN, die bij zijn ander werk van ketels keuren, in zoo'n korten tijd dit wist klaar te spelen, in hier wél verdiend.

De nieuwe pier op Aruba.

Naar wij vernomen zijn Donderdagmiddag per SS. „El Libertador" naar Aruba vertrokken de heeren PERRET GENTIL, Directeur van O. W., BEIDERWELLEN technisch ambtenaar, en Ir. SCHUMACHER van de firma Dyckerhoff en Widmann.

Deze reis staat in verband met den bouw van den nieuwen steiger op Aruba, waarmede 't nu dan toch ernst gaat worden, en die, naar wij vernemen, door de firma Dijkerhoff en Widmann zal worden uitgevoerd.

Uitbreiding van de K. N. S. M. vloot.

Naar wij uit goede bron vernemen, bestaat bij de Directie van de K. N. S. M. plan om drie grootere schepen in de vaart te brengen op Colon; n. l. het nieuwe stoomschip *Colombia* dat gebouwd wordt te Rotterdam, en de twee stoomschepen *Koningin der Nederlanden* en *Prinses Juliana*, die de maatschappij van plan is over te nemen van de Maatschappij „Nederland". De „*Colombia*" wordt een dubbelschroefstoomschip met één dek meer en grooter dan de „*Simon Bolivar*". In het najaar hoopt men er mee klaar te zijn. De drie schepen, „*Stuyvesant*", „*Crijnssen*" en „*Van Rensselaer*" zullen dan in de Suriname-lijn worden ingeschakeld.

Goede reis.

Zondag is de heer dr. W. A. A. WEITJENS, aangewezen als rondgaand kantonrechter op de Bovenwindsche eilanden, vergezeld van zijn familie, per S.S. „*Flandre*" via Martinique naar zijn plaats van bestemming vertrokken.

Mgr. Niewindtstandbeeld.

Eindelijk is er een mooi smeedijzeren hek geplaatst om het standbeeld van Mgr. Niewindt, op het kerkplein Otrabanda. Het hek is van de bekende kunstsmederij der gebr. Vicent te Schiedam.

PRIJSVRAAG-FONDS REICH.

Een Dominicaan de uitverkorene.

De secretaris van den Senaat der Universiteit van Amsterdam brengt ter kennis, dat hij, na verkregen machtiging tot opening van het naambriefje heeft vastgesteld, dat de schrijver van het onder motto: „Repos Ailleurs" ingekomen antwoord op een door den Senaat uitgeschreven prijsvraag uit het Fonds-Reich is de Eerw. Pater F. W. Pauwels O.P. van het Collegium St. Thomae Aquinatis te Huissen.

Aan genoemden Pater zal in de plechtige zitting van den Senaat ter gelegenheid van den dies natalis der Universiteit het bewijs van de hem toegekende eervolle vermelding worden uitgereikt.

Ongeluk.

Dinsdagmiddag viel een Duitsch werkman, die werkzaam is bij de Mabeg op Bullenbaai, boven van een tank naar beneden. Zwaar gewond en inwendig gekneusd werd hij opgenomen. Bij onderzoek bleek dat drie ribben gebroken waren, terwijl ook zijn voet en dij ernstig gewond zijn. Per ambulance werd hij naar het St. Elisabeths hospitaal overgebracht.

Radioconcert.

Hoezeer onze diverse radio-amateurs ook hunne ooren spitsten op Zaterdag avond ll. om het radioconcert van onzen musicalen landgenoot Emirlo de Lima, onder zijn leiding te Barranquilla uitgezonden, op te vangen, het is hun helaas, niet mogen gelukken. Alleen de jongeling James George Capriles, heeft volgens de B. C. bijna het geheele program, ofschoon zeer zacht, kunnen volgen.

Een volgenden keer meer succes.

Ir. Brinkhorst.

Naar wij vernemen is Ir. BRINKHORST hoofdingenieur van den Rijkswaterstaat te Vlissingen, ll. per SS. „Crijnssen" reeds hier gearriveerd, om van advies te dienen, inzake de oeververbinding. Is eenmaal een beslissing, hoe die dan ook zij, genomen, dan onmiddellijk de handen uit den mouw en aan het werk. ZEd. zal ongeveer 6 weken hier vertoeven.

De „Vulcania".

Gisteren had ten we bezoek van het toeristenschip de „Vulcania" van de Cosulich Line. Dit Italiaansche motorschip dat 25.000 ton meet, is het grootste dat ooit onze haven is binnengekomen. Het had aan boord 600 passagiers, waaronder ook Zijne Eminentie Kardinaal O'Connell van Boston, en de heer Frank Gold, zoon van den grooten Amerikaanschen spoorwegmagnaat J. Gold.

Katholieke illustratie

een der schitterendst geillustreerde tijdschriften van Nederland, en nog wel voor een spotprijs.

Agent: de heer PIET BREUSERS, Rifwaterstraat Otrabanda.

Neem vandaag nog een abonnement. Ge zelt er geen spijt van hebben.

Licht.

De bewoners van Schoolstraat en Rifwaterstraat klagen steen en been over de donkere straten. Het is doodgewoon niet doenlijk er 's avonds te passeeren. Daarom vragen wij de Directie van de Ned. Ind. Gas Mij een beetje spoed te zetten achter den aanleg van de straatverlichting.

De Kol. Raad en Aruba.

Naar wij vernemen zullen de volgende week, vermoedelijk Donderdag 6 Februari, verschillende leden van den Kolonialen Raad met het S.S. „Libertador" een dienstreis naar Aruba ondernemen, en met hetzelfde stoomschip, op zijn terugreis van Maracaibo naar Curaçao terugkeeren. Bravo!

Hollandsche arbeiders.

Een groot aantal Nederlandsche werklieden zijn gedurende de laatste week per S.S. „Simon Bolivar", „Amsterdam" en „Orinoco" naar huis teruggekeerd. Naar wij vernemen zullen er in de eerste dagen nog meer volgen.

Of het ten gevolge van dezen exodus is, weten wij niet, maar een feit is, dat er reeds verschillende, men spreekt reeds van een 20 tal, huizen te huur staan. Zoo moge er zachtjes aan een einde komen aan de abnormale huurprijzen, die men gedurende de laatste jaren dorst bedingen, en waar tegen wij bij herhaling onze stem verheven hebben. Voor velen, die er

Bijblad voor de Amigoe di Curaçao

CURAÇAOSCHE DATJES EN DITJES.

OF

CURAÇAO IN 1950.

't Was middernacht. De Fokker XL vloog op eene hoogte van 13.015 meter recht op Curaçao aan. In den rooksalon zaten eenige heeren genoegelijk een sterke whisky te drinken en keuvelden in tevredenheid over koetjes en kalfjes; alleen Shon Wiwi, geheel verzonken in de zacht-leeren-kussens van een divan, was verdiept in het dagblad *„Amigoe di Curaçao"*. De snelheidsmeter, boven de deur wees 531 K.M. aan en geruischloos zweefde het vliegtuig in zijn wiegende vaart door den helderen-tropischen sterrennacht.

Ineens voelde Shon Wiwi zich in de kussens gedrukt: de hoogtemeter sprong telkens 500 M. naar beneden. Wiwi keek door 't raam: één oogenblik maar en tegelijkertijd, licht op de gloed van Caracasbaai, Emmastad en Bullenbaai; dan donkerte, plots een geweldig groot lichtveld beneden en vlakbij, een witte lijn van gebouwen, dan ineens: stilstand

De Fokker XL van de Valparaiso—Curaçaolijn is aangekomen op het vliegveld Hato. In groote haast dalen de honderden passagiers van het vliegtuig af, over de roltrappen, naar de gereedstaande autobussen en weldra suist Shon Wiwi in snelle vaart het oude landhuis voorbij, door de kloof heen, recht op Willemstad aan, over den gladden asphalt weg, onder het helle licht der booglampen.

Shon Wiwi keek zich de oogen uit; hij had zich nooit zóó de uitbreiding zijner moederstad kunnen vaststellen. Bij Roozendaal begon de voorstad al en toen volgde een waar net van breede geasphalteerde straten, helverlicht, met aan beide zijden hoog-opgaande huizen in modernen stijl. Op dit uur was het verkeer nog zeer druk, maar het werd wonderbaar taktisch en technisch juist, geleid door de militaire politie. Shon Wiwi keek met zichtbaar welgevallen naar hun bekende uniformen: ze waren dan toch gebleven, die mannen, ondanks Urbina en het drijven der Shonnan grandi, uit dien tijd, nu wel 20 jaar geleden....

Ongeveer op de hoogte waar vroeger het bekende Colegio „Welgelegen" stond (nu een prachtig stadskwartier van denzelfden naam) zwaaide plots de bus naar rechts toe, Ceroe Pretoe in, en nu ging het in losse vaart, berg op, over een glanzend-gladden weg, tot boven Plantersrust. Daar stopte de wagen vóór het reusachtige en helverlichte vreemdelingenhotel: *„Miralamar"*.

Weldra stond Shon Wiwi boven op het hooge terras aan de zeezijde in gedachten verzonken. Beneden hem lag Willemstad, zijn moederstad, in het geheimzinnig fijn en teere licht van een tropischen maannacht. Door den ijlen lichtnevel heen bloosden als onder een doorzichtigen sluier de zachte en afwisselende kleurentinten der huizen: wit, grauwgrijs, bruinrood, geel en ook donker van schaduw, tot heel ver aan den horizon waar rees beschermend als een machtige muur, de donkere klifrots van St. Barbara, als geteekend tegen den metaalblauwen hemel. Rechts de donkergrijze, bijna kleurlooze zee, met hier en daar lichtere vlekken, zich verliezend in geheimzinnige verten; vlakbij, op het gedempte Rif, het machtig-rijzige torensilhouet der nieuwe Kathedraal, die blauwig-wit in het nevellicht, zich verheft boven deze stad van den arbeid, als een symbool van het geestelijke en eeuwige, een wachter van God.

Deze stad, zijn stad, had Shon Wiwi „moeten" verlaten als banneling, lang geleden. Het was gebeurd onder het militaire intermezzo na den bekenden overval. Wiwi was jong en woestradicaal, hij was een invloedrijk ambtenaar op een der Departementen en hij heeft toen geprotesteerd en geprotesteerd in de pers, op vergaderingen, in de clubs, bij families, op straat, overal, geprotesteerd tegen onrecht en tegen wat hij toen dacht dat niet goed was, totdat hij op een morgen een klein briefje kreeg, van hoogerhand...... den dag daarna zat Wiwi op zee. Zijn verbanning is nooit ingetrokken, maar toch is hij gekomen, omdat hij nog steeds lief heeft die stad die daar beneden hem ligt in het geheimzinnig fijn en teere licht van dezen tropischen maannacht.

***

Des anderendaags was het de 2de Februari 1950. Shon Wiwi was al vroeg op de been en blij en vol verwachting daalde hij van het hotelterras af, beneden naar het Rif toe. Hij verkoos te loopen om alles beter te zien. Zoover 't oog reikte was alles volgebouwd:

Plantersrust zelf, de hellingen der heuvelen, *Charo* en verder, *Parasasa* naar *Piscadera-Holyday-Station* toe waren één huizenzee, alsook *Mundo Nobo* vlak vóór hem. Met stijgende bewondering en welgevallen daalde Wiwi langs de huizen, die hem zoo vriendelijk aankeken tusschen hun olijfies, of van onder groenende klimplanten, langs de leuke en pittoreske trapstraatjes en trapsteegjes (met hun verrukkelijken uitkijk op de blauwe zee) tot hij kwam bij den grooten breeden *Rifweg*. Van 't vroeger breed en open rifwater was niets anders meer over dan een betrekkelijk smal, ingedamd kanaal, waarover verscheidene hooge-ijzeren bruggen geslagen waren. Langs de zee was — zoover men zien kon — een hooge borstwering van blanke natuursteen gebouwd, met wandeling bovenop; over de geheele lengte van dien zeemuur, doch iets lager, liep een breeden gladden weg: de beroemde Strand-boulevard van Willemstad, het rendez-vous van de „élite" en de „beau-monde", des avonds als het Westen in gloed is en de weemoedig-stervende stralen der ondergaande zon een tooverglans werpen van zacht rose over de gelukkige kinderen van dit zorgenloos tropisch land.

Op dit oogenblik begonnen de machtige klokken der nieuwe Kathedraal te beieren: zwaar, geweldig, als dreunende Hosanna's God ter eere. Shon Wiwi verhaastte zijn stap: hij wou de wijding der kaarsen en de Hoog-Mis niet missen op dezen feestdag van „La Virgen de la Candelaria." Deze nieuwe Rifwijk was zeker een der mooiste stadskwartieren en een der deftigste. Shon Wiwi bewonderde er de vorstelijke huizen der verschillende consuls met hunne apartgebouwde bureaux, de artistieke en stijlvolle woningen van rechters, advokaten, chefs van departementen, architecten, doctoren en vooral het massale en forsche paleis van den Gouverneur; maar de kroon op dit alles was wel de Kathedraal zelf met daarnaast het Paleis van den Bisschop. Deze twee gebouwen vormden een architectonisch geheel: de kerk, als een loflied in witten steen, oprijzend in blankheid, als in geestdrift hare zingende torens verheffend ten hemel; het paleis, kalmer, rustiger, in strakker lijnen, vol toch van een inwendige kracht: het steenen symbooi van den drager der geestelijke macht.

De plebaan had de kaarsenwijding verricht en Shon Wiwi stond nu met een brandende kaars in de hand in een der achterste kerkbanken en volgde met gespannen aandacht de plechtige H. Mis.

De absis was in stemmig half-duister gehuld; alleen om het altaar zweefde 'n lichteren glans van gewijde kaarsen; een schoone rij van koorknapen in roode toogjes dienden eerbiedig, een geur van lelieën vulde de geheele Kerk. In een afzonderlijken uitbouw, aan de Westzijde der absis, stond het mannenkoor opgesteld; allen in superplis, eerbiedig het gelaat naar 't altaar gekeerd. Een man, betrekkelijk jong nog dirigeerde. Shon Wiwi herkende hem: het was een leerling van een zeer bekenden Pater, die jaren geleden, zulk een schitterend koor had op San Mateo en den stoot had gegeven tot de kerkelijke (liturgische) muziek op Curaçao. Wiwi's hart bloeide open in verrukking toen opeens een heldere stem den *„Tractus"* inzette; *„Nunc dimittis."* „Laat nu o Heer, uw dienaar gaan." Het koor viel onmiddellijk in en nu golfden door deze gewijde ruimte de heerlijke tonen van dezen machtigen lofzang, als opwellende uit de biddende geestdrift van deze mannen: *„Lumen ad revelationem gentium"* een licht tot verlichting der volkeren. En opeens viel het hem op hoe hier in deze Kathedraal, alle rangen en standen der maatschappij vertegenwoordigd waren; hij zag er rijke heeren met hunne families, ook werklieden uit de stadsindustrieën, zeelui, officieren, rechters, kooplui, meisjes en jongens uit de volksklasse, Gouvernementsemploye's! Hadden ze dan toch eindelijk in Curaçao ook de sociale zijde der liturgie begrepen? hadden ze dan toch eindelijk ingezien dat de liturgie een der machtigste spiritueele factoren is tot oplossing der sociale kwestie? *Lumen ad revelationen gentium!* Christus, licht van ieder onzer, maar ook Licht der maatschappij!

Wiwi's gemoed was overvol na dezen schitterenden liturgischen dienst.

In gedachten verzonken liep hij langzaam te wandelen op den weg boven op den hoogen zeemuur van het Rif. De zon was al hoog in den blankdoorlichten hemel en liet hare stralen schitteren op de donkerblauwe witgekuifde zee, die in heerlijkheid van sneeuwwitte schuimwolken neersloeg op de rotsige kust.

Plots daalde hij van den muur af langs een der trappen en sloeg de richting in van een der vele bruggen over 't Rifkanaal.

Hij was nu in 't oude Otrobanda: alleen de straatnamen waren gebleven, al 't andere was veranderd, behalve dan ook nog eenige groote oude huizen, wier typisch oud-Curacaosch silhouet hij onmiddelijk herkende, tusschen hun modernere buren. Hier in deze volksbuurt mocht hij weer na zoovele jaren den zoeten klank zijner moedertaal hooren in al hare kernachtige kortheid, gevatheid, met haar vlug rythme en wisselende melodie, al naar de wisselende stemmingen van 't oogenblik.

Opeens, bij een draai, stond hij vlak voor een hoog en lang gebouwenblok; in 't midden was een monumentale poort, waar deftige burgerjongens, maar ook anderen in werkpak, lachend en pratend ingingen. Aan den eenen kant stond in groote letters *„Colegio Santo Domingo"*; aan den anderen kant:" *School di San Hosé pa Artesano"* Dat was voor Shon Wiwi groot nieuws, maar ook een raadsel. Een voorbijganger, met olijfkleurige gelaatstint, bemerkte Wiwi's verwondering en begon hem uit te leggen dat dit een College was en dát daar een ambachtschool.

„Doe geen moeite Mijnheer", brak Wiwi hem af, „dat ziet iedereen, dus ik ook, doch luister. Verstaat U het woord idiosyncrasie?- de voorbijganger knikte- welnu mijn verwondering ging hierover dat Curaçao zich eindelijk toch in idiosyncrasische richting ontwikkeld heeft, want uit de opschriften van deze twee scholen meen ik te moeten opmaken, dat het onderwijs in de volkstaal gegeven wordt. Shon Wiwi en de voorbijganger, een Venezolaan, begrepen elkander volkomen. Van A kwam het tot B en van B tot C en nog veel verder. Op 't laatst oreerde de Venezolaan in geestedrift:" ieder volk heeft een onvervreemdbaar recht op idiosyncrasische ontwikkeling; hoe klein en nietig dat volk ook weze. Idiosyncrasie, Mijnheer, heeft dit eiland behouden voor 't Moederland van overzee, hoe vreemd dit ook moge klinken. Idiosyncrasische politiek heeft het mogelijk gemaakt die duizenden en duizenden vreemdelingen te assimileeren en ze tot volwaardige burgers te maken, „wat een imperialistische en hypernationalistische politiek nooit en nooit zou bereikt hebben."

Shon Wiwi liep nog over die laatste woorden van den Venezolaan na te denken, toen hij bijna al het einde van de „Caya Grandi" van Otrabanda bereikt had. De oude grauwgrijze kathedraal en de beide pastories (oude en nieuwe) waren verdwenen. In hunne plaats was een wijdsch plein geschapen aan drie kanten omringd door witte arkaden, met van achter in het midden als een triomfboog de overgebleven stoere klokketoren, links daarvan het standbeeld van Mgr. Niewindt en rechts een kunstvol H. Hartbeeld op hoog witmarmeren voetstuk. Hier op deze historische plaats, op dezen gewijden grond, worden de Pontificale Openlucht Missen gecelebreerd op de groote dagen van het Curaçaosche volk. Het plein was wit van de zon en warm, maar onder de arkaden was het halfduister en koel. Wiwi bleef leunend staan tegen een der binnenbogen en sloeg met welgevallen het vroolijke spel der kinderen gade, wier blijde kreten galmend voortrolden onder de gewelven.

Oude, verdwenen St. Anna-Kathedraal, hart van Curaçao! Burcht van sterkte ,Toren van 't eeuwige Licht dat gij deed stralen over duizenden en duizenden arme zielen; steenen getuige van onzen strijd voor 't Curaçaosche volk.... Shon Wiwi ging langzaam onder den breeden boog van den toren door, rechtaan op het grootsch en machtige Katholieke Vereenigingsgebouw, welks hoofdingang uitzag op het oude St. Annaplein. De volksmond noemde dit nog altijd: „Teatro Catolico", al waren er in de uitbreiding van de laatste jaren, bijna alle afdeelingen van de Curaçaosche Katholieke sociale actie in ondergebracht. Breede half-overdekte terrassen omringden het geheele gebouw; hierop kwamen al de verschillende kantoren uit, die door hun getal en verscheidenheid, een schitterende getuigenis aflegden, van de hooge ontwikkeling van het Katholiek-sociaal en cultureel leven in Curaçao. Het was er erg druk, het was er een komen en gaan van mannen en vrouwen, jongens en meisjes uit alle standen. Midden tusschen de twee dubbele deuren van het voorportaal stond de buste van den Stichter, van hem, aan wien geheel Katholiek Curaçao, dankbaarheid verschuldigd is tot in lengte van dagen. Wiwi had hem persoonlijk gekend en.... gewaardeerd, het was in den tijd toen hij uitgekreten werd voor revolutionair en erger nog.

Het kan verkeeren!

Wiwi ging het voorportaal in en opende opzij de glazen deur van het lokaal waar men ververschingen gebruiken kan en waar men gewoonlijk ook al het laatste nieuws hoort en alle inlichtingen verkrijgen kan, die men maar wenscht. Weldra was dan ook Wiwi met een schuimenden pot bier vóór zich in een geanimeerd gesprek gewikkeld met een der gasten, blijkbaar een Hollander en een sociale werker in merg en been. Mijnheer, zei deze, ik was employé bij de C. P. I. M., in Holland had ik nooit aan sociale actie gedaan, ik was er afkeerig van. Ik kwam op Curaçao! Nee maar, dat werd me op den duurte machtig: ik heb hier toestanden meegemaakt op sociaal gebied die eenvoudigweg alle beschrijving tarten. Ik ben heelemaal omgedraaid en heb me met hart en ziel geworpen in den katholieken socialen strijd.

Maar we misten een organisatie een centrum. Individueel, waren er schitterende pogingen aangewend door mannen, ongeëvenaard in energie en opoffering: ik kan ze U allen opnoemen, als U wilt, iedereen kent ze: maar hun pogingen moesten falen, het was een ploegen op rotsen. Toen kwam dit centrum tot stond: de trotsch van Katholiek Curaçao en ook haar redder. 't Was tijd, hoog tijd! Mijnheer, God zij dank, na jaren worstelen zijn wij weer meester van 't terrein. 't Geheim van onze overwinning is dit, Mijnheer: wij hebben alle zijden (ook de religieuse) van 't sociale vraagstuk aangepakt, methodisch, en corps en onder uniforme leiding; in 't eigen volk van hier hebben wij een staf van opofferende werkers weten te vormen, die de waarborg zijn van ons blijvend succes van morgen! En 't resultaat? Schitterend Mijnheer! Wij zijn in macht, wij zijn de macht, wij zijn de leiders geworden van 't geheele Curaçaosche volk. Wij hebben nu sociale wetten, wij hebben ambachtscholen, vakvereenigingen, armenzorg, het Apostolaat der Zee en de havenzielzorg zijn hervormd, wij hebben liturgische vereenigingen, Kerkfondsen, Sportbonden; een centraal redactiebureau zorgt voor 't verschijnen der verschillende dagbladen, een ander zorgt voor de noodzakelijke propaganda door vlugschriften, pamphletten, losse blaadjes enz. enz. en nog veel meer, Mijnheer nog veel meer....

Intusschen was er een bel gegaan, blijkbaar het teeken voor een of andere vergadering; want de gast brak gauw het gesprek af en verwijderde zich door een zijdeur.

Shon Wiwi wist nu genoeg en weldra was hij weer in de zonnige straat van Otrabanda, midden tusschen 't gewoel en leven van auto's, menschen, winkels en phonographen. Wiwi had nog schik van de wijze waarop die Macamba in het *„Teatro Catolico"* ook nog had uitgepakt tegen den huizenwoeker, die eens de zwarte schande was van Curaçao. Door intense propaganda, door druk op 't gouvernement en ook door zelf in massa goedkoope woningen te bouwen, hadden ze dien huizenwoeker verpletterd.

Het uur der vergelding was dan toch aangebroken voor de kleine luiden, voor allen die gedurende jaren en jaren waren uitgezogen door gewetenlooze huisjesmelkers. Het mooiste is nog wel dat de meesten gedwongen werden te restitueeren. Huizenwoeker is ook diefstal, en een te erger diefstal naarmate het gebeurt onder het masker der eerlijkheid.

Op de *„Plaza Brion"* was het overstelpend druk; doch de breede ferrybooten verwerkten het verkeer zeer snel, sneller zelfs dan vroeger de oude Emmabrug het kon. Wiwi had geen zin naar de Pundazijde over te steken, zoo sloeg hij links den breeden weg in, die aan de „Otrabanda"zijde, bijna over de geheele lengte vlak langs het water der St. Annabaai liep. Op den hoek stond een blauw bordje met den naam *„Helfrich-Avenue"*. Wel een late erkenning van de verdiensten van een oud-gouverneur, die zijn tijd ver vooruit was en al lang die opruiming had voorgesteld! Klipstraat en andere straatrommel was dus niet meer en Curaçao bezat nu in die sector een der best geoutilleerde havenkaden. Wiwi vervolgde eenigen tijd zijn weg langs deze bedrijvige kade en begon toen de bestijging van den *„Ceroe di Otrabanda"* langs een wirwar van steegjes en straatjes, tot hij eindelijk uitkwam boven op den berg boven Motet, bij het hoofd van de brug die Otrabanda met Scharlooberg verbond. Het was een dubbele brug met breeden rijweg een trottoirs, afzonderlijk voor het verkeer in beide richting.

Sinds de geheele Scharlooberg, het dal onder *Fort-Nassau*, *Hubaai*, en de geheele Noordzijde van den *Ceroe di Otrabanda* waren volgebouwd, was zij de eerste verkeersader van Willemstad geworden, dat het oude verkeer van beneden bij *Plaza Brion*, wel driemaal overtrof. De drukte hier was dan ook enorm. De brug zelf was een schitterend stuk ingenieurswerk. In één sprong, in één boog van meer dan 600 voet lengte, overspande zij de St. Annabaai en hoog genoeg om de grootste booten te laten passeeren. Shon Wiwi stond nu in het midden der brug, en genoot nu van het eenig panorama, dat zich aan zijne voeten ontrolde: geheel de stad lag open voor hem en ook bijna geheel het *Schottegat* met de nieuwe wijken. Zoover hij zien kon, van *Piscadera* tot ver voorbij *Vianen*, de blijde en frissche lichte kleuren der huizenzee; vlakbij het lichtblauwe, doorschijnende *Waaigat*, als gevangen tusschen witte wallen, en onder hem, de *St. Anna-Baai* met hare bedrijvigheid en groote Oceaanstoomers en om dat alles de wijde en machtige donkerblauwe zee met haar horizon in oneindigheid. Wiwi draaide zich om naar het noorden: vóór hem lag de geweldige industriestad der *Isla* met hare onafzienbare rijen van tanks, wirwar van gebouwen, loodsen, masten en palen, waarover een machtige donkere rookwolk joeg naar het Westen, waar aan de boorden van het grijze *Schottegat* nog even oplichtte den valen schijn der huizen van de nieuwe stad.

Hoe lang Wiwi daar heeft staan kijken en genieten op de St. Anna-brug, hij weet het zelf niet, maar opeens steeg uit de diepte beneden hem de heldere klank der Angelus-klok van de Kathedraal en toen heeft Wiwi eerbiedig gebeden en God gedankt dat hij toch nog eens heeft mogen zien zijn moederstad in al haar tropische zonneglorie, wonderbaren vooruitgang en geestelijke bedrijvigheid op alle gebied.

Een uur later zat Wiwi in dienzelfden Fokker XL, hoog in de lucht en zag Willemstad als een blank stipje op een donkere rots, die verloren lag in de oneindige blauwe zee.....

Slán Leat.

tot heden onder lijden, zal 't een uitkomst zijn.

Ook vernemen wij dat verschillende kleine winkeltjes, die vooral in de buitendistricten als paddestoelen uit den grond rezen, reeds danig de gevolgen ervan ondervinden.

Korps Mariniers.

Ter vervanging van Luitenant VAN GIJN, van het Korps Mariniers, die met de „Hertog Hendrik" naar Nederland zal terugkeeren, arriveerde 3 weken geleden per S.S. „Simon Bolivar" Luitenant VAN DEN ENDE.

Kabelnieuws.

Volgens bericht van de A. P. van 28 dezer, heeft PRIMO DE RIVERO zijn ontslag ingediend, en in Dámaso Berenguer benoemd tot Minister-President van Spanje.

De opening van de Nationale Vergadering, die op 29 dezer bepaald was is voor onbepaalden tijd uitgesteld.

Berenguer verkaarde dat hij de constitutie van 1866 zal herstellen, volgen welke algemeene verkiezingen zullen worden uitgeschreven, en dat hij een civiel kabinet zal vormen.

H. M. „Van Galen".

Maandag a.s. wordt Hr. Ms. torpedojager „Van Galen" hier verwacht. Hartelijk welkom aan Etat Mayor en bemanning.

Vliegtuig in brand.

„De Surinamer" schrijft 19 Dec: Hedennamiddag even na 3 uur kwam hier het verwachte Commodore Sikorsky vliegtuig der N. Y. R. B. A. binnenvliegen.

Het vliegtuig, Havana geheeten, zette koers naar zijn boei in de nabijheid van het politiebureau en zwenkte toen, heel laag over de rivier vliegend, zich richtend naar den benedenloop der rivier.

Ter hoogte van de brandwacht in het fort Zeelandia gekomen schijnt het z.g. „back-fire" gekregen te hebben. Een vonk, die uit den linker motor schoot kwam op het omhulsel van den vleugel, waardoor de bedekking aan het branden raakte. De militaire brandwacht merkte de vlam wel, doch gaf er zich niet dadelijk rekenschap van, wat er gebeurde, tot plotseling het vuur oplaaide en over den — gelukkig leegen — benzinetank heen oversloeg op de andere vleugel.

In minder dan geen tijd stond alles in vuur gehuld, terwijl een dikke rook zich verspreidde.

De sterke wind, door het vliegen veroorzaakt, voedde natuurlijk de vlammen venijnig.

De bestuurder had de tegenwoordigheid van geest een inham te zoeken, terwijl hij daalde en schoof de sluiskreek van Ma Retraite in, waar het vuur, bij gebrek aan voedsel uitraasde.

Gelijk wij zeiden, was de benzinetank die midden tusschen de vleugels geplaatst is, leeg. De gevolgen waren anders niet te overzien.

Aan boord bevonden zich in totaal 7 personen, inbegrepen 2 passagiers, waarvan 1 'n dame.

Alle inzittenden bleven gelukkig ongedeerd.

Het bericht had zich reeds heel gauw verspreid door de stad, zoodat er binnen een kwartier haast geen doorgang meer was en heel de dijk vol stond van menschen.

Zoowel de brandweer als de gezondheidsdienst waren met prijzenswaardige snelheid ter plaatse met een auto.

De brandweer-auto kon niets meer doen en de Roode Kruis auto behoefde niets te doen.

De Procureur-Generaal, de Advocaat-Generaal, de Commissaris van Politie en de Districts-Commissaris van Suriname waren reeds kort na de daling ter plaatse aanwezig, terwijl een afdeeling politie de orde handhaafde.

Onmiddelijk nadat het vuur uitgewoed had begonnen de piloten en mecaniciens den motor na te zien, teneinde volledig vast te stellen, wat er gebeurd is.

Intusschen lag het trotsche vliegschip met verbrande vlerken, waarvan slechts het luchtig geraamte over is, desolaat tegen de modder aan, met versplinterde voorruit in de stuurkajuit.

Tijdschriften.

Ingenieursbelangen. Inhoud van No. 3.

Het No. opent met een Nieuwjaarswensch en een artikel van den Voorzitter der Ned. Ver. v. Ingenieurs, naar aanleiding van den „Open brief" der Oud-leerlingen van M. T. Scholen. Hierin wordt zijn standpunt te dezen nader uiteengezet. de Heer Tusenius betreurt het, dat de afgestudeerden der M. T. S. geen contact met de N. V. v. I. hebben gezocht om tot een regeling te komen, die allen kan bevredigen. Hij stelt dit echter alsnog voor, maar dan op den breedst mogelijken voet, in samenwerking met de Ver. v. Delftsche Ingenieurs en het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.

Daarna volgt de geheele polemiek over deze kwestie in ingezonden stukken, met een korte opmerking van den redacteur en het verslag der Vergadering van de Ned. Ver. v. Ingenieurs, voorzoover het dezelfde aangelegenheid betreft, en de behandeling van een verzoek om advies en inlichtingen aangaande de „Concurrentie-Clausule", ontvangen van het „Bureau International du Travail".

Dan een „preek" die voor velen lezenswaard is, een intervieuw met Dr. Deterding, een kort verslag van een interessante rede van Ir. Plate over Internationale Handelspolitiek en het slot van de beschouwing van Atlanticus over voorlichtingsdienst.

Daarna een paar korte berichten over diverse industrieën, en onder „Indië" de beginselverklaring van het Pol. Econ. Weekblad, opgenomen, omdat zij volkomen met de strekking van Ingenieursbelangen overeenkomt.

Vervolgens een beschouwing over het tekort aan mijningenieurs in Indië, boekaankondiging en bespreking, een paar algemeene wetenswaardigheden en ten slotte de mededeeling, dat een rubriek „Octrooiaangelegenheden" wordt geopend, waarin vragen op octrooigebied door den Heer W. R. Vermande zullen worden behandeld.